

29 Ιανουαρίου, 1993

[ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΑΠΟ Η ΑΠΟ ΜΕΡΟΥΣ
ΤΗΣ ΑΛΕΚΑΣ ΠΑΠΑΚΟΚΚΙΝΟΥ, ΓΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΑΤΑΓ-
ΜΑΤΩΝ CERTIORARI ΚΑΙ PROHIBITION,

ΚΑΙ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΠΟΥ ΕΚ-
ΔΟΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΦΟΥ
ΣΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ 1273/89 ΤΗΝ 27 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1992 ΜΕ
ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΑΠΟΦΑΣΙΣΤΗΚΕ ΟΠΩΣ ΜΗ ΔΟΘΕΙ ΑΔΕΙΑ
ΣΤΗΝ ΑΙΤΗΤΡΙΑ ΕΝΑΓΟΥΣΑ 3 ΝΑ ΕΜΦΑΝΙΖΕΤΑΙ ΑΥΤΟ-
ΠΡΟΣΩΠΩΣ ΣΤΗΝ ΠΙΟ ΠΑΝΩ ΑΓΩΓΗ.

(Αρ. Αιτήσεως 169/92)

Προνομιακά εντάλματα — Αίτηση για έκδοση εντάλματος certiorari
εναντίον απόφασης Επαρχιακού Δικαστηρίου με την οποία δεν επι-
τράπηκε στην αιτήτρια, που ήταν δικηγόρος και ταυτόχρονα διάδι-
κος στην υπόθεση, να εμφανισθεί αυτοπροσώπως, επειδή είχε προη-
γουμένως δώσει μαρτυρία στην διαδικασία — Έγερση ορισμένων
5 προδικαστικών θεμάτων, ήτοι ότι το θέμα είχε εγερθεί με υπάρχου-
σα έφεση, ότι υπήρχε εναλλακτικό ένδικο μέσο έφεσης και ότι η αι-
τήτρια δεν είχε προβεί σε πλήρη αποκάλυψη των γεγονότων — Όλα
απορρίφθηκαν από το Δικαστήριο — Επί της ουσίας, κρίθηκε ότι η
10 απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου ήταν έκδηλα λανθασμένη,
διότι είχε συγχίσει το δικαίωμα δικηγόρου να εξακολουθήσει να εμ-
φανίζεται για άλλους διαδίκους σαν δικηγόρος τους σε περίπτωση
που έχει δώσει μαρτυρία στην διαδικασία, με το δικαίωμα διαδίκου,
που τυγχάνει να είναι και δικηγόρος, να εμφανισθεί αυτοπροσώπως
15 σε δικαστική διαδικασία, στην οποία έχει δώσει μαρτυρία.

Η αιτήτρια, που ήταν δικηγόρος, ήταν διάδικος σε υπόθεση ενώ-
πιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου. Σε κάποιο στάδιο της
διαδικασίας η αιτήτρια έκρινε ότι ήταν ανάγκη να δώσει η ίδια μαρ-
τυρία, πράγμα το οποίο έπραξε. Στην επόμενη εμφάνιση ενώπιον
20 του Δικαστηρίου, στις 13.10.92, η αντιδίκη πλευρά έθεσε θέμα ότι η
αιτήτρια δεν μπορούσε να συνεχίσει να εμφανίζεται σαν δικηγόρος
των άλλων διαδίκων, διότι είχε δώσει μαρτυρία στην υπόθεση. Το
Επαρχιακό Δικαστήριο, ακολουθώντας την υπόθεση *Re Efthymiou*
(1987) 1 C.L.R. 329, αποφάσισε ότι η αιτήτρια δεν μπορούσε πλέον

να εμφανίζεται σαν δικηγόρος των άλλων διαδίκων στην υπόθεση επειδή είχε δώσει μαρτυρία σ' αυτή. Στην επόμενη εμφάνιση, στις 27.10.92, η αιτήτρια παρουσιάστηκε ενώπιον του Δικαστηρίου και δήλωσε ότι επιθυμούσε να εμφανισθεί αυτοπροσώπως σαν διάδικος. Το Επαρχιακό Δικαστήριο απέρριψε το αίτημά της με το σκεπτικό, 5
 ότι είχε ήδη αποφασίσει επί του θέματος και ότι, εφόσον η αιτήτρια είχε εμφανισθεί στις 13.10.92 με δικηγόρο, δεν μπορούσε να εμφανίζεται ταυτόχρονα με δικηγόρο και αυτοπροσώπως. Η αιτήτρια ζήτησε και πήρε άδεια για καταχώρηση αίτησης για έκδοση εντάλματος certiorari, με το οποίο να ακυρώνεται η πιο πάνω απόφαση. 10

Οι Καθ'ων ισχυρίστηκαν ότι η αίτηση έπρεπε να είχε απορριφθεί χωρίς να εξετασθεί η ουσία της, διότι i) το ίδιο θέμα ήταν αντικείμενο έφεσης, την οποία η αιτήτρια είχε υποβάλει εναντίον της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου της 13.10.92, ii) υπήρχε το εναλλακτικό ένδικο μέσο της έφεσης εναντίον της προσβαλλόμενης 15
 απόφασης, και iii) η αιτήτρια είχε παραπλανήσει το Ανώτατο Δικαστήριο όταν υπέβαλε την αίτηση για χορήγηση άδειας, με το να δηλώσει στην ένορκη δήλωση της ότι ουδέποτε είχε διορίσει δικηγόρο, ενώ από τα πρακτικά φαινόταν ότι τουλάχιστο στις 13.10.92 η αιτήτρια είχε εμφανισθεί με δικηγόρο. 20

Αποφασίσθηκε ότι:

- (α) Οι προκαταρκτικές ενστάσεις έπρεπε να απορριφθούν διότι i) η έφεση κατά της ενδιάμεσης απόφασης της 13.10.92 είχε διαφορετικό αντικείμενο από την παρούσα αίτηση, ii) η νομική πλάνη στην παρούσα περίπτωση ήταν τόσο έκδηλη, 25
 ώστε να θεωρείται εξαιρετική περίπτωση, που επιτρέπει την εξέταση της αίτησης κατά παρέκκλιση της αρχής ότι αιτήσεις για έκδοση προνομιακών εντάλμάτων δεν εξετάζονται κατά κανόνα όπου υπάρχει εναλλακτικό ένδικο μέσο και 30
 ιδίως διαδικασία έφεσης, και iii) η οποιαδήποτε ανακριβής δήλωση της αιτήτριας στην ένορκη δήλωση της δεν ήταν τέτοιας μορφής που να ισοδυναμεί με παραπλάνηση και δεν είχε επηρεάσει το Δικαστήριο κατά την χορήγηση της άδειας για καταχώρηση της αίτησης.
- (β) Το Επαρχιακό Δικαστήριο είχε υποπέσει σε έκδηλη πλάνη 35
 νόμου διότι i) η ενδιάμεση απόφασή του της 13.10.92 είχε αποφασίσει διαφορετικό θέμα από εκείνο που εγειρόταν ενώπιον του, ήτοι είχε κρίνει ότι η αιτήτρια, εφόσον είχε δώσει μαρτυρία στην υπόθεση, δεν μπορούσε να συνεχίσει να 40
 εμφανίζεται σαν δικηγόρος των άλλων διαδίκων στην υπόθεση, ενώ το αίτημα που είχε ενώπιον του το Επαρχιακό Δι-

- 5 καστήριο αφορούσε το δικαίωμα της αιτήτριας να εμφανισθεί αυτοπροσώπως στην υπόθεση εφόσον ήταν και διάδικος σ' αυτήν, και ii) το Επαρχιακό Δικαστήριο λανθασμένα είχε θεωρήσει ότι στις 27.10.92 η αιτήτρια εκπροσωπείτο από δικηγόρο, και γι' αυτό το ένταλμα certiorari έπρεπε να εκδοθεί.

*Η αίτηση έγινε αποδεκτή με έξοδα.
Εκδόθηκε ένταλμα certiorari.*

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

- 10 *In Re Efthymiou (1987) 1 C.L.R. 329*
- Σωτηριάδης v. Βασιλείου (Αρ.1), (1992) 1 Α.Α.Δ. 801*
- Ανθίμου (1991) 1 Α.Α.Δ. 41*
- R. v. Secretary of State [1986] 1 All E.R. 717*
- R. v. Chief Constable of Merseyside [1986] 1 All E.R. 257*
- 15 *R. v. Hillingdon London Borough, Ex p. Royco Homes Ltd [1974] 2 All E.R. 643*
- Γρηγορίου v. Τράπεζας Κύπρου Λτδ (1992) 1 Α.Α.Δ. 1222.*

Αίτηση.

- 20 Αίτηση με την οποία η αιτήτρια ζητά την έκδοση διατάγματος certiorari για την ακύρωση της ενδιάμεσης απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου με την οποία απέρριψε αίτημα της για εμφάνιση της προσωπικά στην υπόθεση 1273/89 ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου.

Α. Κληρίδης, για την αιτήτρια.

- 25 *Χρ. Γεωργιάδης, για τους καθ' ων η αίτηση.*

Αιτήτρια παρούσα.

- 30 **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.:** Τα εισαγωγικά γεγονότα, όπως τα συνόψισα στην απόφασή μου για την παραχώρηση άδειας καταχώρισης της παρούσας αίτησης, μπορούν να αποτελέσουν τη βάση και για τη τωρινή διαδικασία.

Η αιτήτρια είναι δικηγόρος. Είναι συνενάγουσα στην Αγωγή 1273/89 που εκκρεμεί ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Πάφου. Εμφανιζόταν ως διάδικος η ίδια και ως δικηγόρος των άλλων δυο εναγουσών.

Την 21 Σεπτεμβρίου 1992, κατά τη διάρκεια της ακρόασης της αγωγής, έκρινε πως εξ αιτίας απρόβλεπτων εξελίξεων έπρεπε να καταθέσει η ίδια ως μάρτυρας για την υπόθεση των εναγουσών, πράγμα το οποίο και έκαμε. 5

Την 13 Οκτωβρίου 1992 όταν ετέθη θέμα επανεμφάνισης της αιτήτριας ως δικηγόρου των εναγουσών, η πρωτόδικος δικαστής έκρινε πως δεν μπορούσε πια να εμφανίζεται και ως δικηγόρος στην ίδια υπόθεση. Στηρίχτηκε στην απόφαση του Δικαστή Γ.Μ. Πική στην υπόθεση *In Re Efthymiou* (1987) 1 C.L.R. 329 στην οποία, πράγματι, θεωρήθηκε ότι είναι ασυμβίβαστη η ιδιότητα του μάρτυρα και του δικηγόρου στην ίδια υπόθεση. Το γεγονός ότι, με τον τρόπο αυτό, ο διάδικος αποστερείτο του δικαιώματος που του αναγνωρίζει το Άρθρο 30(3)(δ) του Συντάγματος να έχει δικηγόρο της εκλογής του, κρίθηκε ότι ήταν συνέπεια της δικής του απόφασης να ασκήσει το παράλληλο δικαίωμα που του αναγνωρίζει το Άρθρο 30(3)(γ), να καλεί μάρτυρες. 10 15 20

Μετά την έκδοση της απόφασης του πρωτόδικου Δικαστηρίου πάνω στο θέμα, η υπόθεση αναβλήθηκε για την 27 Οκτωβρίου 1992. Την ημέρα εκείνη, όπως υποδηλώνεται από το ίδιο το πρακτικό του Δικαστηρίου, εμφανίστηκε για τις ενάγουσες 1 και 2 ο δικηγόρος κ. Λουκάς Μαυρίκιος και η αιτήτρια αυτοπροσώπως ως ενάγουσα 3. Η αιτήτρια διεκδίκησε δικαίωμα να εμφανιστεί αυτοπροσώπως ως διάδικος. Η σύντομη δήλωση της ήταν η ακόλουθη: 25

“Με επιφύλαξη της έφεσης στις ενδιάμεσες αποφάσεις εμφανίζομαι υπό την προσωπική μου ιδιότητα ως Ενάγουσα. Είναι προσωπικό μου δικαίωμα βάσει του άρθρου 30 του Συντάγματος. Δεν επιλέγω δικηγόρο ούτε επέλεξα δικηγόρο αλλά εμφανίζομαι υπό την προσωπική μου ιδιότητα γι’ αυτό ζητώ να εμφανίζομαι.” 30

Το αίτημά της απορρίφθηκε. Το σκεπτικό ήταν το ακόλουθο. 35

“Έχω ήδη αποφασίσει επί του θέματος σε ενδιάμεση μου απόφαση η οποία εφεσιβλήθηκε. Ο κ. Μαυρίκιος μέχρι τις 13.10.92 εμφανιζόταν ως δικηγόρος όλων των Εναγουσών γι’

αυτό και δεν μπορώ να επιτρέψω την εμφάνισή της Δ/δας Παπακόκκινου προσωπικά και με δικηγόρο ταυτόχρονα. Επίσης και για τον επιπρόσθετο λόγο ότι ήδη έχω αποφασίσει επί του θέματος. Το αίτημα της Ενάγουσας 3 απορρίπτεται.”

- 5 Αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας είναι η απόφαση της 27 Οκτωβρίου 1992. Η αιτήτρια ζητά την έκδοση διατάγματος certiorari για την ακύρωσή της. Δεν αναφέρομαι στο παράλληλο αίτημα για έκδοση διατάγματος prohibition αφού ήδη, ως αποτέλεσμα της προηγηθείσας απόφασής μου, η διαδικασία ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου ανεστάλη.

Κατά λογική σειρά θα εξετάσω όσα, κατά τους καθ' ων η αίτηση, δικαιολογούν την απόρριψη της αίτησης χωρίς εμπλοκή στη διαδικασία. Σύμφωνα με την εισήγηση των καθ' ων η αίτηση αυτή πρέπει να είναι η κατάληξη γιατί

- 15 (α) Το αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας είναι το ίδιο με εκείνο της έφεσης που η αιτήτρια καταχώρισε στις 16 Οκτωβρίου 1992 εναντίον της ενδιάμεσης απόφασης ημερομηνίας 13 Οκτωβρίου 1992,
- 20 (β) Επιπρόσθετα και/ή διαζευκτικά η αιτήτρια έχει παράλληλα διαθέσιμο το ένδικο μέσο της έφεσης και
- (γ) η αιτήτρια είναι ένοχη απόκρυψης γεγονότων από το Δικαστήριο και/ή παραπλάνησης του.

- 25 Ο πρώτος λόγος στηρίζεται σε εσφαλμένη αντίληψη των γεγονότων. Η έφεση ασκήθηκε κατά της ενδιάμεσης απόφασης της 13ης Οκτωβρίου 1992 σε σχέση με την οποία υποβλήθηκε και αίτηση για παραχώρηση άδειας για καταχώριση αίτησης για έκδοση διαταγμάτων certiorari και prohibition. Η αίτηση εκείνη αποσύρθηκε και απορρίφθηκε και, όπως δηλώθηκε τελικά, θα αποσυρθεί και η έφεση αφού, η αιτήτρια δέχεται, όπως ανέφερε ο δικηγόρος της, την ορθότητα της ενδιάμεσης απόφασης της 13ης Οκτωβρίου 1992. Την 13 Οκτωβρίου 1992 η αιτήτρια διεκδίκησε δικαίωμα εμφάνισης ως δικηγόρος των άλλων εναγουσών και γι' αυτό ακριβώς απορρίφθηκε το αίτημά της. Στη διαδικασία που οδήγησε στην απόφαση της 27 Οκτωβρίου 1992, η αιτήτρια διεκδίκησε δικαίωμα αυτοπρόσωπης εμφάνισης, ως διάδικος. Τα θέματα που εγείρονται είναι διαφορετικά.
- 30
- 35

Είναι γεγονός ότι στην ειδοποίηση έφεσης που έθεσαν ενώπιον μου οι καθ' ων η αίτηση περιλαμβάνεται ως λόγος έφεσης ο ισχυ-

ρισμός πως το Δικαστήριο, την 13.10.92, στέρησε την αιτήτρια του δικαιώματος της για αυτοπρόσωπη εμφάνιση που είναι και το θέμα που ηγέρθη την 27.10.92. Φαίνεται, μάλιστα, πως την αντίληψη περί την ομοιότητα των θεμάτων που είχαν εγερθεί για εξέταση την 13 Οκτωβρίου 1992 και την 27 Οκτωβρίου 1992, τη σχημάτισε και η πρωτόδικος δικαστής. Όμως εκείνο που έχει σημασία είναι τί πραγματικά συνέβη και όχι τί αντίληψη σχηματίστηκε γι' αυτό. Όπως ορθά σημειώνει ο δικηγόρος των καθ' ων η αίτηση κατά την ανάπτυξη του τρίτου από τους λόγους που παρέθεσα πιο πάνω, τα πρακτικά είναι η μόνη πηγή γνώσης για τα διαδραματισθέντα ενώπιον του Δικαστηρίου. [Βλ. **Σοφοκλής Σωτηριάδης v. Βάσος Ανδρέα Βασιλείου και άλλοι (Αρ.1)**, (1992) 1 Α.Α.Δ. 801].

Δεν έχει αμφισβητηθεί ότι η ενδιάμεση απόφαση που αποτελεί το αντικείμενο της διαδικασίας αυτής μπορεί να εφεσιβληθεί και θα προσεγγίσω το δεύτερο από τους λόγους που ανέπτυξαν οι καθ' ων η αίτηση, πάνω σ' αυτή τη βάση.

Είναι θεμελιωμένο ότι δεν είναι επιτρεπτή η επίκληση της δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου για την έκδοση προνομιακών διαταγμάτων όπως το certiorari και prohibition όταν υπάρχει διαθέσιμο άλλο ένδικο μέσο και ειδικά εκείνο της έφεσης. Ο κανόνας, όμως, αυτός δεν είναι άκαμptos. Το Δικαστήριο έχει διακριτική εξουσία, παρά το διαθέσιμο παράλληλου ένδικου μέσου, να επιληφθεί του θέματος στα πλαίσια της αναθεωρητικής του δικαιοδοσίας κατά το Άρθρο 155.4 του Συντάγματος, εφόσον διαπιστώνει εξαιρετικές περιστάσεις. [Βλ. **Αναφορικά με την αίτηση του Γεώργιου Ανθίμου** (1991) 1 Α.Α.Δ. 41].

Δεν είναι δυνατό να προσδιοριστεί εκ των προτέρων τί συνιστά εξαιρετική περίπτωση. Το ζήτημα κρίνεται με βάση τα ιδιαίτερα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. (Βλ. **R. v. Secretary of State** [1986] 1 All E.R. 717). Στην υπόθεση **R. v. Chief Constable of Merseyside** [1986] 1 All E.R. 257, κρίθηκε πως ήταν τόσο σοβαρή η παρέκκλιση από τις προβλεπόμενες διαδικασίες ώστε να δικαιολογείται, παρά το διαθέσιμο άλλου ένδικου μέσου, να ασκηθεί η διακριτική εξουσία του Δικαστηρίου υπέρ της αναθεώρησης της απόφασης στα πλαίσια της δικαιοδοσίας για την έκδοση διατάγματος certiorari. Αναλύθηκε συναφώς η αγγλική νομολογία πάνω στο θέμα και έγινε αναφορά σε παράγοντες που θεωρήθηκαν σχετικοί. Για τους σκοπούς της παρούσας υπόθεσης θα περιοριστώ στην αναφορά στην υπόθεση **R. v. Hillingdon London Borough, Ex. p. Royco Homes Ltd** [1974] 2 All E.R. 643, στην οποία θεωρήθηκε ότι ενδείκνυται η υποβολή αίτησης για έκδοση διατάγματος certiorari, παρά το διαθέσιμο άλλης θεραπείας, όταν η υπό αναθεώρηση απόφαση

υπόκειται σε ακύρωση ως θέμα νόμου επειδή από το ίδιο το περιεχόμενο της προκύπτει σαφώς ότι εκδόθηκε χωρίς δικαιοδοσία ή εξ αιτίας νομικού σφάλματος.

5 Στην παρούσα υπόθεση, επιδιώκεται ο έλεγχος της νομιμότητας της άρνησης του πρωτόδικου Δικαστηρίου να επιτρέψει στην αιτήτρια, ως διάδικο, να προωθήσει και γενικά να χειριστεί την υπόθεση της αυτοπροσώπως και, κατ' ακολουθίαν, η άρση της απαγόρευσης για άσκηση του δικαιώματος της προς υποβολή των ισχυρισμών της ενώπιον του Δικαστηρίου όπως το κατοχυρώνει το Άρθρο 30.3(β) του Συντάγματος. Ο δικηγόρος της αιτήτριας παρέπεμψε στη συνόψιση των βασικών αρχών που διέπουν το θέμα όπως τη βρίσκουμε στους *Halsbury's Laws of England* Τρίτη έκδοση, Τόμος 11 σελ. 144 παράγραφος 272, εισηγήθηκε πως βρισκόμαστε μπροστά σε κλασική περίπτωση δικαιολογημένης επίκλησης της δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου για έκδοση προνομιακού διατάγματος εφόσον, σε τελευταία ανάλυση, εγείρεται ζήτημα τήρησης των κανόνων της φυσικής δικαιοσύνης και επικαλέστηκε την υπόθεση *Ανδρέας Γρηγορίου v. Τράπεζας Κύπρου Ατδ* (1992) 1 Α.Α.Δ. 1222. Στην υπόθεση εκείνη, τονίστηκαν οι επιπτώσεις από την αποστέρηση των δικαιωμάτων που εγγυάται το Άρθρο 30 του Συντάγματος. Το πιο κάτω απόσπασμα από την απόφαση του Εφετείου που εξέδωσε ο δικαστής Γ.Μ. Πιχής, είναι χαρακτηριστικό.

25 “Παρέκλιση από τα θέσμια της δίκαιης δίκης, που εγγυάται το άρθρο 30.2 του Συντάγματος, αναιρεί τη δίκη και καθιστά το αποτέλεσμα άκυρο. [Βλ. *Psaras & Another v. Republic* (1987) 2 C.L.R. 132, *Έλληνας v. Δημοκρατίας* (1989) 2 Α.Α.Δ. 149 και *Ευσταθίου v. Αστυνομίας*, (1990) 2 Α.Α.Δ. 294. Κατ' ανάλογο τρόπο και για παρόμοιους λόγους αποστέρηση των δικαιωμάτων που κατοχυρώνει το άρθρο 30.3 ενέχει τις ίδιες συνέπειες εφόσον η άσκηση τους επιδιώκεται μέσα στα πλαίσια της δικαστικής λειτουργίας και όχι έξω ή σε αντίθεση με αυτά. (Βλ. *Rousos v. Republic* (1984) 3 C.L.R. 1437 - Βλ. επίσης *Rousos and Another v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 119, *Αίτηση Μαγκάκη*, Αρ. 161/90, αποφασίστηκε στις 6.12.90, και *Αίτηση Χριστοδούλου* (1991) 1 Α.Α.Δ. 35].”

40 Η φύση του θέματος που εγείρεται και οι προεκτάσεις του, σε συνάρτηση και με τη θέση πως η αντίθεση της υπό αναθεώρηση ενδιάμεσης απόφασης προς τις νομικές διατάξεις που το διέπουν είναι έκδηλη στο πρακτικό του Δικαστηρίου, δικαιολογούν την άσκηση της διακριτικής εξουσίας του Δικαστηρίου υπέρ της εξέτασης της ουσίας της αίτησης.

Μένει ο ισχυρισμός για απόκρυψη γεγονότων ή για παραπλάνηση του Δικαστηρίου. Επειδή, λέγουν οι καθ' ων η αίτηση, στην ένορκη δήλωση της η αιτήτρια αναφέρει ότι ουδέποτε διόρισε δικηγόρο ενώ από τα πρακτικά προκύπτει το αντίθετο, θα πρέπει να απορρίψω την αίτηση. Δεν είμαι έτοιμος να συμφωνήσω πως θα ήταν για τέτοιο λόγο, στη παρούσα διαδικασία, έχοντας υπόψη και το ότι η ισχυριζόμενη απόκρυψη ή παραπλάνηση δεν αναφέρεται στην *ex parte* διαδικασία που προηγήθηκε, επιτρεπτή η πορεία που εισηγούνται οι καθ' ων η αίτηση. Δεν χρειάζεται όμως να δω το θέμα από τη θεωρητική του άποψη. Και σ' αυτή την περίπτωση η εισήγηση των καθ' ων η αίτηση δεν μπορεί να υποστηριχθεί από τα γεγονότα. Ο δικηγόρος της αιτήτριας υποστήριξε πως ο ισχυρισμός της στην ένορκη δήλωση της ήταν η δική της ερμηνεία, λανθασμένη όπως δέχθηκε, του τί είχε γίνει στη πραγματικότητα. Συμφωνώ πως δεν δικαιολογείται η μομφή της απόκρυψης γεγονότων ή της προσπάθειας παραπλάνησης του Δικαστηρίου. Με βάση τα στοιχεία που έθεσε ενώπιόν μου η αιτήτρια, είχα ήδη, με την προηγηθείσα απόφαση μου, προσεγγίσει την υπόθεση με το δεδομένο ότι την 13 Οκτωβρίου 1992 ο Δικηγόρος κ. Μαυρίκιος εμφανίστηκε για όλες τις ενάγουσες, περιλαμβανομένης και της αιτήτριας. Εν πάση περιπτώσει και πέρα από το ότι το ζήτημα δεν είναι αν ο κ. Μαυρίκιος εμφανίστηκε προηγουμένως για την αιτήτρια, περιεχόταν στο πρακτικό της 27 Οκτωβρίου 1992 που έθεσε ενώπιόν μου η αιτήτρια, η διαπίστωση του Δικαστηρίου αναφορικά με το τί είχε προηγηθεί.

Θα εξετάσω τώρα την ουσία. Το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν επέτρεψε στην αιτήτρια να εμφανιστεί για δυο λόγους: Πρώτα, γιατί ο κ. Μαυρίκιος μέχρι την 13 Οκτωβρίου εμφανιζόταν ως δικηγόρος όλων των εναγουσών και επομένως έκρινε πως δεν μπορούσε να επιτρέψει την εμφάνιση της αιτήτριας προσωπικά και με δικηγόρο και μετά γιατί θεώρησε ότι αποφάσισε ήδη επί του θέματος. Είναι φανερό από τα πρακτικά πως δεν ευσταθούν οι πιο πάνω λόγοι. Στο πρακτικό της 27 Οκτωβρίου 1992 καταγράφεται πως ο κ. Μαυρίκιος εμφανίστηκε μόνο για τις ενάγουσες 1 και 2 και, επομένως, όχι για την αιτήτρια. Επιπρόσθετα, πάντα σύμφωνα με το πρακτικό, η αιτήτρια δεν εκπροσωπείτο ούτε ήθελε να εκπροσωπείται από δικηγόρο. Η αιτήτρια τόνισε πως ήθελε να εμφανιστεί υπό την προσωπική της ιδιότητα, ως διάδικος.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες ήταν εσφαλμένη η προσέγγιση του θέματος πάνω στη βάση πως η αιτήτρια εκπροσωπείτο από δικηγόρο. Το γεγονός ότι ο κ. Μαυρίκιος "μέχρι της 13.10.92 εμ-

φανιζόταν ως δικηγόρος όλων των εναγουσών”, δεν ήταν δυνατό να διαφοροποιήσει την πραγματική κατάσταση όπως αποκρυσταλλώθηκε με τη δήλωση του ίδιου του κ. Μαυρικού που εμπεριέχεται στο γεγονός ότι εμφανίστηκε μόνο για τις ενάγουσες 1 και 2 αλλά και της αιτήτριας. Είναι προνόμιο του κάθε διαδίκου να επιλέγει αν θα διορίσει δικηγόρο για να τον εκπροσωπήσει και, βέβαια, αν θα άρει την εξουσιοδότησή του για τέτοια εκπροσώπηση.

Εξάλλου, η απόφαση της 13 Οκτωβρίου 1992, όπως σημειώσα και πιο πριν, αφορούσε στη διεκδίκηση από την αιτήτρια δικαιώματος να εμφανιστεί ως δικηγόρος των υπολοίπων εναγουσών. Εξ ου και η θεμελίωση της ενδιάμεσης απόφασης της ημέρας εκείνης στην υπόθεση *In Re Efthymiou* (ανωτέρω). Την 27 Οκτωβρίου 1992 κατέστη σαφές πως η αιτήτρια επεδίωκε να εμφανιστεί για να χειριστεί αυτοπροσώπως τη δική της υπόθεση και όχι εκείνη των συνεναγουσών της, ως διάδικος. Το ζήτημα, όπως σημειώσα και πιο πριν, ήταν πια εντελώς διαφορετικό και δεν είναι ορθό πως η απόφαση της 13 Οκτωβρίου 1992 το κάλυπτε.

Το Άρθρο 30(3)(β) του Συντάγματος κατοχυρώνει το δικαίωμα εκάστου να προβάλλει τους ισχυρισμούς του ενώπιον Δικαστηρίου. Σύμφωνα με το άρθρο 30 του περί Δικηγόρων Νόμου Κεφ. 2 (όπως έχει τροποποιηθεί)

“πας διάδικος εν οιαδήποτε πολιτική ή ποινική διαδικασία δύναται να εμφανιζήται αυτοπροσώπως και να διευθύνει την υπόθεσή του”.

Ο χειρισμός που έγινε, στόχευε σίγουρα στην τήρηση νομολογιακών αρχών αλλά απέληξε σε αποστέρηση των πιο πάνω θεμελιακών δικαιωμάτων της αιτήτριας και βρίσκεται σε αντίθεση προς τις διατάξεις που τα κατοχυρώνουν. Η άποψη του δικηγόρου των καθ' ων η αίτηση πως η αιτήτρια απώλεσε το δικαίωμα που της αναγνωρίζει ο Νόμος για αυτοπροσώπη εμφάνιση και χειρισμό της υπόθεσης της, επειδή, από τη στιγμή που ενώ ήταν δικηγόρος των υπόλοιπων εναγουσών επέλεξε να καταθέσει ως μάρτυρας είναι αστήρικτη και δεν με βρίσκει σύμφωνο. Η υπόθεση *In Re Efthymiou* που επικαλέστηκε συναφώς, σαφώς δεν αναφέρεται στο δικαίωμα δικηγόρου που είναι διάδικος να εμφανίζεται και να χειρίζεται την υπόθεσή του αυτοπροσώπως κάτω από οποιεσδήποτε περιστάσεις. Διαφορετική προσέγγιση θα σπινιστούσε εντελώς αδικαιολόγητη δυσμενή διάκριση.

Η αίτηση εγκρίνεται με έξοδα υπέρ της αιτήτριας και εκδίδεται

διάταγμα certiorari με το οποίο ακυρώνεται η ενδιάμεση απόφαση της 27 Οκτωβρίου 1992.

*Η αίτηση επιτρέπεται με έξοδα.
Εκδίδεται ένταλμα certiorari.*